

A Széchenyi téren több ízben folytak régészeti feltárások (1949, 1968–1969, illetve 1998–1999). A geofizikai képeken szépen kirajzolódtak ezen feltárások körvonalai. A felső nagyjából 1 m-es mélységben készített szelvényeken szépen látszottak a tér alatt futó közművek és az ásások visszatöltései. Azonban ettől lejjebb kezdtek megjelenni a tér DNy-i része alatt is különböző anomáliák, amelyek már biztosan régészeti jelenséghez köthetők. Ezek a jelek folyamatosan erősödtek, majd a legmélyebb rétegben halványultak. A feltárások területén, illetve mellettük is látszódott egy nagyjából ÉNy–DK irányú anomália, amelyet a római kori itt áthaladó úttal lehet azonosítani. A tér DNy-i részén ezen a szinten, illetve mélyebben több anomáliát lehetett megfigyelni, amelyek bizonyára régészeti objektumokhoz kapcsolhatók. Többször megfigyelhetők ÉNy–DK-i, illetve DNy–ÉK-i struktúrák, amelyek elképzelhető, hogy a római útra tájolt objektumok.

BÍRÓ SZILVIA

132. Győrszemere, Kis-földek II.

(Győr–Moson–Sopron megye) B

2008. március 4–14. között próbafeltárást végeztünk a 0168/9 hrsz. telken, mely K-ről közvetlenül csatlakozik a 2007-ben megkutatott Kis-földek lelőhelyhez, ahol római kori gödörházakat és árkokat tártunk fel, így ennek a lelőhelynek a folytatása volt várható itt is. Összesen 13 kutatóárkot húztunk, 12-t merőlegesen a bekötőútra, egyet pedig a telek DK-i részén az úttal párhuzamosan.

Az 1. kutatóárokban, amely közvetlenül a telekhatáron volt, egyetlen kerek gödör került elő, belőle néhány bronzkori kerámiatöredékekkel. A 9–11. sz. árkokban került elő 2 árok, amelyekből azonban semmilyen lelet nem került elő, így korukat sem tudjuk meghatározni. Az egész területen átvonult egy egykori patakmeder (valószínűleg annak a folytatása, amely a szomszéd telek ÉNy-i részén került elő).

BÍRÓ SZILVIA

133. Győrvar, Csorna-közép-dűlő

(Vas megye) Á, Kö

2008. október 15-én régészeti szakfelügyeletet végeztünk a 400 kV-os távvezeték Vas megyei szakaszának földmunkáinál. A terület (Hrsz.: 0236/2) egy szélesebb plató meredekebb oldalán a 180–190-es szintvonallal jelölt magaslaton helyezkedik el. A 107. oszlophely „A” lábának markolása során a vékony homokos, kevert, szántott, sárgásbarna humusz alatt sárga homokos altalajon barnásfekete kerek alakú szemétségdör beásása jelentkezett. Nyesése során némi középkori kerámia- és csonttöredék került elő, a terület körül szórvány Árpád-kori kerámiát találtunk.

NAGY MARCELLA

134. Gyula-Gyulavári, Nagy-Szőlő II.

(Gyulavári 21. sz. lelőhely)

(Békés megye) B, Sza

2008 októberében megelőző régészeti feltárást végeztünk a gyulai elkerülő utat a Botond utcával összekötő bekötőút tervezett nyomvonalán. Először 4 Ny–K-i irányú szondát nyitottunk, melyekben 7 objektumot találtunk, ez indokolta a nyomvonal teljes feltárását. A feltárt 1466 m² területen összesen 31 objektumot, köztük két sírt is találtunk.

A legkorábbi időszakot egy méhkas alakú gödör képviselte, melyből néhány kora bronzkori seprűzött kerámiatöredék került elő. A lelőhelyen a domináns a szarmata időszak volt. Telepobjektumok és sírok egyaránt kerültek elő. A korszakból egy női és egy gyereksír került elő. Mindkettő bolygatatlan volt és csak szegényes mellékleteket találtunk bennük. A gyereksírban két bronzkarika fülbevaló és egy edény a lábnál; a női sírban egy nagyobb edény több töredéke került elő a koponya környékén és a csontváz alatt. Kétséges, hogy mellékletként rakták volna a halott mellé, valószínűleg a sír betemetésekor a földdel együtt került mellé. Utóbbi esetben valószínűleg egy meglévő, még nem teljesen betemetett gödröt használtak fel erre a célra, ezt valószínűsíti szokatlan K–Ny-i tájolás is.

A többi 28 objektum a település része volt. Két hosszabb árokszakaszk került elő, az egyik a szelvény D-i végében, ez a miénktől K-re lévő szelvényben is jelentkezett, a másik nagyjából a szelvény közepén haladt és derékszögben tört meg. Több téglalap alaprajzú, teknőszerű gödör is előkerült, melyek vagy rövidebbik oldaluknál, vagy derékszöget bezárva érintkeztek. Ezek mellett néhány, felismerhető rendszert nem alkotó cölöplyuk, több igen mély, ívelten szűkülő falú tárológödör, és két amorf gödör csoport került elő. A szarmata telepeken általában tömegesen jelentkező méhkas alakú gödrök közül egyet sem találtunk.

Az előkerült kerámiaanyag 4–5. századi sajátosságokat mutat. Több pereme alatt hornyolt mély tál töredéke is előkerült. A leletanyagot uraló jó minőségű, gyorskorongolt áru mellett jelen vannak a csillámos anyagú, kőzúzalékkal soványított, kézi korongon készült edények töredékei is. Utóbbiak díszítésére a bekarcolt hullámvonalköteg és a körbefutó kalászminta a jellemző.

HORNOK PÉTER

135. Gyulaj határa

(Tolna megye) Ő, Rő, Kö

Forrási-dűlő: E dűlőben Wosinsky Mór középkori templomhelyről emlékezik meg. 2002-ben eredménytelenül kerestem a középkori Sóllyag helyét.¹⁹ 2008. október 24-én az akkor megtalált Árpád-kori teleprezlettől kissé

¹⁹ In: Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2002. Budapest, 2004. 216.